

CENTAR ZA GRAĐANSKO OBRAZOVANJE
CENTRE FOR CIVIC EDUCATION

Podgorica, 17. februar 2007.

SLOBODA IZRAŽAVANJA JE NEODVOJIVI DIO LJUDSKIH PRAVA

Centar za građansko obrazovanje (CGO) snažno osuđuje navode iz reagovanja Uprave policije na feljton o tome kako je policija prekoračila ovlašćenja tokom hapšenja i saslušanja osumnjičenih za terorizam u operaciji »Orlov let«.

CGO podsjeća Upravu policije na **Deklaraciju o pravima i odgovornostima pojedinaca, grupa i organa društva na promociji i zaštiti univerzalno prepoznatih ljudskih prava i fundamentalnih sloboda** koju je usvojila Generalna skupština UN

Kao članica UN, država Crna Gora je obavezna da širi principe ove Deklaracije, da promoviše poštovanje i razumijevanje iste, a ne da njeni organi rade upravo suprotno ovim standardima, jer to ozbiljno dovodi u pitanje i kredibilitet države Crne Gore.

U Deklaraciji se jasno naglašava da je „glavna odgovornost i dužnost promovisanja i poštovanja ljudskih prava i sloboda na Državi“, i da država mora prepoznati „pravo i odgovornost pojedinaca, grupa i udruženja da promovišu poštovanje i poznavanje ljudskih prava i fundamentalnih sloboda na nacionalnom i međunarodnom nivou“.

CGO izražava zabrinutost zbog napada Uprave policije na našeg stalnog saradnika, Aleksandra Sašu Zekovića, koji je prepoznat i priznat kao istraživač kršenja ljudskih prava i poziva i druge NVO, medije, akademsku zajednicu i intelektualce da reaguju povodom ovog opasnog pokušaja ugrožavanja prava kolege Zekovića.

Deklaracija u članu 1. precizno kaže: „Svako ima pravo, samostalno ili u udruženju sa drugima, da promoviše i teži zaštititi i realizaciji ljudskih prava i univerzalnih sloboda na nacionalnom i međunarodnom nivou.“

Način na koji je napadnut kolega Zeković, ali i dnevnik *Vijesti*, predstavlja ozbiljno kršenje ljudskih prava garantovanih instrumentima UN.

S obzirom da je ova Deklaracija očito nepoznata predstavnicima Uprave policije, CGO koristi ovu priliku da im skrene pažnju na njene najvažnije segmente i nudi stručnu pomoć u obuci njihovih zaposlenih u oblasti ljudskih prava. Takođe, kao suizdavač publikacije Aleksandra Saše Zekovića „Ljudska i manjinska prava u praksi“, istu im preporučujemo kao kvalitetan materijal koji značajno doprinosi razvoju kulture ljudskih prava u Crnoj Gori, onako kako to i autor u svojim višegodišnjim ličnim i organizacijskim naporima čini.

Daliborka Uljarević, Izvršna direktorka

Izvodi iz **53/144. Deklaracije o pravima i odgovornostima pojedinaca, grupa i organa društva na promociji i zaštiti univerzalno prepoznatih ljudskih prava i fundamentalnih sloboda** (Rezolucija usvojena od strane Generalne skupštine, u izvjestaju III odbora (A/53/625/dod.2)

Član 5.

U cilju promovisanja i zaštite ljudskih prava i fundamentalnih sloboda, svako ima pravo, pojedinačno ili udružen sa drugima, na nacionalnom i međunarodnom nivou:

- a) da se mirno sastaje ili okuplja;
- b) da formira, pridružuje se i učestvuje u nevladinim organizacijama, udruženjima ili grupama;
- c) da komunicira sa nevladinim ili međuvladinim organizacijama.

Član 6.

Svako ima pravo, pojedinačno ili u udruženju sa drugima:

- a) da zna, traži, dobije i zadržava informacije o ljudskim pravima i fundamentalnim slobodama, uključujući pristup informacijama o tome kakav efekat je dat ovim pravima i slobodama u nacionalnom zakonodavstvu, pravosudnim i administrativnim sistemima;
- b) da, kao što je predviđeno ljudskim pravima i drugim primjenjivim međunarodnim instrumentima, ima slobodu da izdaje, saopštava ili siri drugima na znanje, informacije i znanje o svim ljudskim pravima i fundamentalnim slobodama;
- c) da proučava, diskutuje, formira i ima mišljenje o postovanju, kako u zakonu, tako i u praksi, svih ljudskih prava i fundamentalnih sloboda, da kroz ova i druga odgovarajuća sredstva, skreće pažnju javnog mnjenja na ove teme.

Član 7.

Svako ima pravo, pojedinačno ili u udruženju sa drugima, da razvija i diskutuje nove ideje o ljudskim pravima i principima i da se zalaze njihovo prihvatanje.

Član 12.

1. Svako ima pravo, pojedinačno ili u udruženju sa drugima, da učestvuje u mirnim aktivnostima protiv kršenja ljudskih prava i fundamentalnih sloboda.
2. Država treba da preuzme sve neophodne mjere kako bi od strane kompetentnih nadležnih organa osigurala zaštitu za sve, pojedince ili udruženja, od svakog kršenja, prijetnji, odmazdi, de facto ili *de jure* negativne diskriminacije, pritisaka ili bilo kojih drugih proizvoljnih akcija kao posljedice njegovog ili njenog legitimnog prava da uživa prava navedena u sadašnjoj Deklaraciji.

3. U vezi sa ovim, svako ima pravo, pojedinačno ili u udruženju sa drugima, da nacionalnim zakonom bude efikasno zaštićen, za reagovanje protiv ili suprostavljanje, mirnim sredstvima, aktivnostima ili postupcima, uključujući one propuste, koji se mogu pripisati Drzavi a koji rezultiraju krsenjem ljudskih prava i fundamentalnih sloboda, kao i za suprostavljanje nasilnim postupcima izvršenim od strane grupa ili pojedinaca koji uticu na uzivanje u ljudskim pravima i fundamentalnim slobodama.

Član 13.

Svako ima pravo, pojedinačno ili udružen sa drugima, da traži, dobije i koristi resurse za izražavanje svrhe promocije i zaštite ljudskih prava i fundamentalnih sloboda posredstvom mirnih sredstava, u skladu sa članom 3 sadašnje Deklaracije.

Član 16.

Pojedinci, nevladine organizacije i relevantne institucije imaju vaznu ulogu da doprinesu da javnost bude više svjesna pitanja koja se odnose na ljudska prava i fundamentalne slobode, kroz aktivnosti kakve su obrazovanje, treninzi i istraživanje u ovim oblastima, kako bi se poboljšalo, *inter alia*, razumijevanje, tolerancija, mir i prijateljski odnosi između nacija i između rasnih i religijskih grupa, imajući na umu različite korišćene društava i zajednica u kojima sprovode njihove aktivnosti.

Član 17.

U vršenju prava i sloboda koja se navode u sadašnjoj Deklaraciji, svako, bilo da djeluje samostalno ili udružen sa drugima, može biti predmet samo onih ograničavajućih faktora, koji su u skladu sa primjenjivim međunarodnim obavezama i koji su zakonom određeni kako bi se obezbijedilo prepoznavanje i postovanje prava i sloboda drugih i ispunjavanje pravednih zahtjeva morala, javnog reda i mira i opsteg blagostanje u jednom demokratskom društvu.

Član 18.

1. Svako ima obaveze prema i u okviru zajednice, u kojoj je moguć slobodan i potpun razvoj njegove ili njene ličnosti.

2. Pojedinci, grupe, institucije i nevladine organizacije imaju vaznu ulogu i odgovornost u čuvanju demokratije, promovisanju ljudskih prava i fundamentalnih sloboda kao i u promociji i razvoju demokratskih društava, institucija i procesa.

3. Pojedinci, grupe, institucije i nevladine organizacije također imaju vaznu ulogu i odgovornost da doprinesu promociji prava svake osobe na društveni i međunarodni poredak u kojem prava i slobode definisane Univerzalnom poveljom o ljudskim pravima i drugi instrumenti ljudskih prava mogu biti realizovani u potpunosti.